

„Исках да покажа на всички дами, че не е толкова страшно да се излезе от зоната на комфорт и да се започне нещо ново.“

БИЗНЕСЪТ НЕ ВЯРВА НА СЪЛЗИ

ДЕТЕЛИНА СМИЛКОВА СМЕНЯ НЯКОЛКО ПОПРИЩА В КАРИЕРАТА СИ. ЗАЩОТО СМЯТА, ЧЕ В ЕДИН ПЕРИОД НА ЖИВОТА ТОВА, ЧЕ ИМАШ НЯКАКВИ МАТЕРИАЛНИ БЛАГА, НЕ ТЕ ПРАВИ УСПЕШЕН

ОТ ЕЛЕОНОРА ТАРАНДОВА

Кафето върху бюрото на Детелина Смилкова е късо и разрежено е малко топла вода, както го препоръчват бариста. Третото е за дения, а е само 11.30. Очаква я дълъг работен ден. В 17 ч е насрочила редовната среща с партньорите от бизнеса. Ще говорят за повиканите шест магистърски програми и като вицепрезидент на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) иска да обсъдят още идеи. „Идеи, идеи – това ме зарежда – казва тя. – Само че бизнесът не вярва на сълзи. Не инвестира в нищо предварително. Но при този недостиг на квалифицирана работна ръка е готов да назначи всеки кандидат-магистър само защото е показал

мотивация да учи.“

Повечето магистърски програми са поръчани от големи компании и банки като Trace Group Hold, SAP, Saatchi & Saatchi, „Ню Бояна филм“, Fibank, ДЗИ в зависимост от нуждите им. Затова смята, че България в момента е уникалното място за реализация. Компании като Ernst & Young и KPMG „са готови да назначат стажанти на постоянна работа, докато в Англия казват, че да влезеш на такива позиции, трябва 10 години да си работил в лондонското Сити“. На практика университетът дава фундаменталните знания, а компаниите – практическите. Близо 80% от лекторите са изпълнителни и финансови директори – „хора с много енергия, които внасят максимума от себе си“.

му от себе си“.

Всяка седмица в служебната електронна поща пристигат десетки писма от фирми, които търсят кадри. Хората от SAP България, чиято централа е в близост до училището, казват, че имат 200 пъти повече продажби на ERP системи тази година и няма кой да ги внедрява. „Хубаво – ще направим магистратура по „Бизнес анализ и ERP решение“, отговаря им тя. Като следва нуждите на бизнеса, по-лесно гарантира 95% реализация на 500 души, които завършват всяка година. Може да увеличи приема, но навсякъде, където се е обучавала в чужбина, я предупреждават, че за университет над 2 хил. души се прилага съвсем различна система на организация.

Това едва ли е проблем за човек като нея, който постоянно търси предизвикателства. Ако не може да си отговори кога за последно е правила нещо за първи път, смело се оглежда за нещо ново. Била е председател на съвета на директорите на Sartan Green Energy Fund десет години с редица проекти в енергийния отрасъл и търговията с горива. После съветник на министър на икономиката и енергетиката, а сега създава нови образователни продукти и притежава малък дял от частното училище.

Извоювала е пълна свобода да управлява университета като корпорация, макар че когато започва през 2007 г., е „пълнен дилетант, който не прави разлика между учебна програма и учебен план“. Преди това малко на шега е станала член на настояществото, за да разбере какво се случва в частното българско образование и да е информирана, когато дойде време двете ѝ дъщери да избират къде да учат.

Щом влиза във управлението на ВУЗФ, започва с реформите. На първия академичен съвет, продължил три часа, тя се опитва да следи мислите на всички и да обобщи казаното в няколко изречения и след като не успява, предлага в бъдеще да се записва кой какво обещава да направи. Академиците са съгласни. На следващия съвет, без да предупреди ректора, проверява какво е изпълнено. Петима професори стават и си подават оставката. Не са свикнали да има контрол. От този ден академичните съвети продължават не повече от 15 минути.

Всичко, което прави, е в името на голямата цел студентите да получат същото качество образование и европейска диплома като тези, които учат в чужбина, само че при по-добри финансови условия. В движение подменя цялата администрация и назначава само хора завършили образованието си в чужбина.

Решава също, че може да постигне добро партньорство с американския университет Maryland University, но оттам ѝ предлагат само двама чужди преподаватели.

Идеята е не само да вземе бранда на университета, а да промени мисленето, начина на преподаване и културата на поведение в училището – в общи линии да се пребори със закостенели навици. В Sheffield University намираща точно каквото търси. „Те внесоха ноу-хау и 100-годишен британски опит. Преподавателите идват всяка седмица, а студентите могат да изкарат една година в някой от техните кампуси и да получат дипломата си на церемонията там.“

На следващата година при едно посещение в централата на Cisco в Сан Хосе Смилкова, която никога не е имала общо с IT сектора, си поставя нова цел: „Един ден да имам Cisco за партньор“. Cisco току-що са открили институт за предприемачество в България и като разбира това, ги кани на среща, от която се ражда първата съвместна с бизнеса магистратура по предприемачество по адаптирани програми на Cornell University. Преподавателите, които тя нарича фасилитатори, имат задача „да свалят багажа от знанията на масата“ и да оставят студентите сами да стигат до решения. „Ясно е, че информация може да се вземе отвсякъде, но тя се променя толкова бързо, че трябва непрекъснато да се следи. Затова идеята е преподавателят само да ги води“, казва тя.

В този период голямата ѝ дъщеря току-що е изкарала първата година в университета Воссони в Милано, но не се чувства по-добре там. Предпочита да учи по програмата на Sheffield в София. Тази програма привлича и други български студенти, неуспели да се адаптират в чужбина или разочаровани от това да „слушат лектори магистри от екзотични страни и с тежък акцент, които не разбират“.

В тандем с ректора на ВУЗФ доц. д-р Григорий Вазов Смилкова използва на 100% активите на университета – акредитацията, ими-

Щом влиза във управлението на ВУЗФ, започва с реформите

джа и интелектуалната собственост, за да създава правилния продукт, който се продава добре. „При нас е лесно – казва той. – Ако зависи от мен, ще дам шанс на всяка идея, която се сложи на масата за обсъждане, независимо от разхода. А тя от 10 ще махне седем като неработещи и

ще заложи само на три.“

„Така е, защото аз съм тази, която спасява – оперативният, прагматичният човек, и мисля само в резултати. Това не означава, че съм права винаги“, включва се тя в диалога. При нея също настъпват известни промени в ценката за това кое е печелившо. Вече не гледа на участието на академиците в 20 научни конференции като загуба на време, а разбира, че „това перо може да се експлоатира имиджово“. Както и акредитацията от Sheffield University, поставена в рамка и окачена на стената.

Когато създава нов продукт, гледа да не инвестира много в началото, тъй като „първата година не е показател дали е успешен“. Това се разбира чак на втората. И не би рискувала, ако няма минимален резерв. На партньорите си казва: „Първата година рискуваме толкова, втората повече. Добрата новина е, че аз не съм романтична в бизнеса. В личния си живот – да. Ако някоя програма не тръгне, просто я приключваме.“

Както става с „Лидерство и мениджмънт“, разработена много добре дигитално. „Тя може да е хит за американците, но българинът задава въпроса – какъв ще излезе отпук. Той иска да има занаят, да знае, че е счетоводител, финансист, маркетинг, а за лидерството смята, че може да се научи от някакъв курс или от книги“, казва Смилкова.

Винаги в крак с тенденциите, тази година тя за първи път обединява три направления в бакалавърската програма – икономика, психология и технологии. Психология, „защото е необходима при

всякакви преговори“. Технологиите, „защото компаниите търсят финансиста запознати с технологиите“. „Сега IT специалистите май са по-важни от всички. Ако кажат, че нещо не може да стане и ако изпълнителният директор не разбира от технологии, трябва да се съгласи. Ако разбира, ще може да коментира и да взема решения“, казва тя.

Големият наплив при магистратурите се оформя около програмата „Бизнес мениджмънт и планиране в строителството“, поръчана от Trase Group (след като установили, че архитектите им нямат

познания по мениджмънт да водят проектите от А до Я). Значително по-малък е интересът към програмата „Корпоративна социална отговорност“, но Смилкова не се притеснява: „Много скоро никоя фирма няма да може да направи IPO [първично публично предлагане на акции], ако няма мениджър по корпоративна социална отговорност, което гарантира сериозни цели. Тук мислят, че това е благотворителност, докато навън хората печелят“.

В нейните представи бъдещите успешни организации ще бъдат обърнати еднакво към клиентите

и към служителите си. По някакъв начин се опитва да подготви процеса с Българската асоциация за управление на хора (БАУХ), чийто председател е отскоро. Да разчупи тази „затворена общност“ на HR специалист, да вкара студенти, преподаватели и да изгради по-зрява връзката с бизнеса и правителството. Иска след три години, когато изтече мандатът ѝ, за управлението на хора да се говори като за индустрия: „За мен човешкият ресурс е най-важният в момента. Финансов и енергиен има откъде да вземеш, но липсата на кадри спира развитието на бизнеса. Един добър HR специалист може да вдигне всяка компания.“

Тя ръководи проект за жени в предприемачеството, но гържи да подчертае, че не подкрепя квотния принцип. За нея жените са ресурс, който се губи или не се използва рационално: „В Европа само 7% от фондовото финансиране отива при жени предприемачи и това трябва да се промени“.

Освен това по всякакъв начин и най-вече с личен пример се стреми да покаже на всички дами, че „не е толкова страшно да се излезе от зоната на комфорт и да се започне нещо ново“. Сменила е няколко поприща в кариерата си, защото смята, че „в един период на живота това, че имаш някакви материални блага, не те прави успешен“. От шест месеца посещава школа по танци и печели курс на Galleria dance. Клипът ѝ в YouTube с професионалния танцьор Атанас Мечков е гледан близо хиляда пъти. Танците за нея са поредното предизвикателство, този път вдъхновено от Добромира Манасиева, директор „Човешки ресурси“ на Vivacom и член на УС на ВУЗФ. „Тя свири тангото от филма „Усещане за жена“ и аз танцувам. Семейството не ме подкрепяше, с изключение на зет ми – казва тя. – Не можех да спя от мисли дали няма да изляза от приетия протокол. Бях председател на дамски бизнес клуб и всички там ме подкрепиха. Но казаха, че не могат да си позволят подобно нещо заради коментарите на обществото.“ Сега всички те я поздравяват. ☺

